

POSTANOWIENIE

Dnia 10 lipca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w następującym składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Barbara Braziewicz (spr.)

Sędziowie: SO Lucyna Morys - Magiera

SR (del.) Roman Troll

Protokolant Justyna Chojecka

po rozpoznaniu w dniu 10 lipca 2014 r. na rozprawie sprawy

z wniosku (...) Spółki Akcyjnej w K.

z udziałem J. Ś. (1), B. Ś. (1), Gminy P. i Skarbu Państwa- Starosty Powiatowego w G.

o stwierdzenie nabycia służebności gruntowej przez zasiedzenie

na skutek apelacji wnioskodawcy i uczestników postępowania J. Ś. (1) i B. Ś. (1)

od postanowienia Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 23 lipca 2013 r., sygn. akt I Ns 753/10

postanawia:

1 zmienić zaskarżone postanowienie z apelacji uczestników postępowania:

a w punkcie 1 w ten sposób, że stwierdzić, iż (...) Spółka Akcyjna w G. nabył przez zasiedzenie z dniem 1 stycznia 2010 roku na nieruchomości położonej w P., obejmującej działkę numer (...), dla której Sąd Rejonowy w Gliwicach prowadzi księgę wieczystą KW nr (...), służebność gruntową polegającą na prawie posadowienia, dojścia i korzystania z napowietrznej linii elektroenergetycznej SN 20 kV (...) przechodzącej nad tą działką oraz będącego elementem tej linii słupa rozkracznego nr (...) posadowionego na tej działce, przy czym przebieg i usytuowanie tych urządzeń na działce nr (...) określa mapa sytuacyjna z opinii biegłego sądowego geodety J. M. (1) z dnia 29 października 2012 r. stanowiąca integralną część niniejszego postanowienia;

b w punkcie 2 w ten sposób, że stwierdzić, iż (...) Spółka Akcyjna w G. nabył przez zasiedzenie z dniem 29 maja 2010 roku na prawie użytkowania wieczystego nieruchomości położonej w P., obejmującej działkę numer (...), dla której Sąd Rejonowy w Gliwicach prowadzi księgę wieczystą KW nr (...), służebność gruntową polegającą na prawie posadowienia, dojścia i korzystania z napowietrznej linii elektroenergetycznej SN 20 kV (...) przechodzącej nad tą działką, przy czym przebieg i usytuowanie linii na działce nr (...) określa mapa sytuacyjna z opinii biegłego sądowego geodety J. M. (1) z dnia 29 października 2012 r. stanowiąca integralną część niniejszego postanowienia;

1 oddalić apelację uczestników postępowania w pozostałym zakresie;

2 oddalić apelację wnioskodawcy;

3 znieść wzajemnie koszty postępowania odwoławczego pomiędzy uczestnikami postępowania.

UZASADNIENIE

(...) S.A. w G. złożył do Sądu Rejonowego w Gliwicach wniosek, którym wniósł o stwierdzenie, że Skarb Państwa - Zakłady (...) na nieruchomościach położonych w P. przy ul. (...) i ul. (...) zapisanych w KW nr (...) oraz KW nr (...) nabył przez zasiedzenie z dniem 1.1.1975r. służebność gruntową polegającą na prawie posadowienia, dojścia i korzystania z: napowietrznej linii przechodzącej nad działkami nr (...), słupa rozkracznego ww. linii nr (...) posadowionego na działce nr (...) oraz stwierdzenie, że Skarb Państwa - (...) na nieruchomości położonej w P. przy ul. (...) i ul. (...) zapisanej w KW nr (...), nabył przez zasiedzenie z dniem 31.12.1985r. służebność gruntową polegającą na prawie posadowienia, dojścia i korzystania z linii kablowej SN 20 kV (...), przechodzącej przez działkę nr (...). W toku postępowania wnioskodawca sprecyzował wniosek w ten sposób, że wniósł o stwierdzenie zasiedzenia w/w służebności – co do działki numer (...) na prawie własności działki, zaś co do działki nr (...) na prawie wieczystego użytkowania działki. Jako uczestników postępowania wskazał B. Ś. (1) i J. Ś. (1). Wniósł o zasądzenie od uczestników postępowania na rzecz wnioskodawcy kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu wniosku podał, że wnioskodawca jest przedsiębiorcą prowadzącym działalność gospodarczą w zakresie przesyłu energii elektrycznej, działalność ta jest prowadzona za pomocą sieci elektroenergetycznych, w skład których wchodzi między innymi stacje transformatorowe, słupy i linie elektroenergetyczne, w tym również linia elektroenergetyczna 20 kV (...), słup rozkracznym nr (...) będący elementem tej linii oraz linia kablowa SN 20 kV (...) posadowione na nieruchomościach uczestników postępowania, dla których Sąd Rejonowy w Gliwicach prowadzi księgi wieczyste o numerach odpowiednio dla działki (...) - KW (...), a dla działki (...) - KW (...). Działka nr (...) stanowi własność B. Ś. (1) oraz J. Ś. (1) we współwłasności łącznej, natomiast na działce (...) na rzecz uczestników ustanowiono użytkowanie wieczyste. Wyjaśnił, że zgodnie z przepisem art. 292 k.c. należy stwierdzić, że korzystanie z przedmiotowej nieruchomości polega na korzystaniu z trwałych i widocznych urządzeń, jakimi są napowietrzna linia elektroenergetyczna SN (20 kV) (...), będący elementem tej linii słup rozkracznym nr (...), oraz linia kablowa SN (...) Wskazał, że posiadaczem służebności na nieruchomościach należących obecnie do uczestników postępowania był poprzednik prawny wnioskodawcy, a następnie sam wnioskodawca. Podniósł, iż w dacie objęcia w posiadanie przez poprzednika prawnego i następnie wnioskodawcę dostępu do urządzeń elektroenergetycznych i przez dalszy okres nikt tego prawa nie kwestionował. Pismem procesowym z dnia 19 grudnia 2012 r. wnioskodawca wskazał, że obecnie wnioskodawcą jest (...) S.A. w K., wobec opisanej pismem procesowym najpierw zmiany firmy (...) S.A. w G. na (...) S.A.", a następnie przejęcia z dniem 1 października 2012 r. (...) S.A." przez (...) S.A. w K..

W odpowiedzi na wniosek uczestnik postępowania J. Ś. (1) domagał się oddalenia wniosku i zasądzenia na swoją rzecz od wnioskodawcy kosztów postępowania. Podał m.in., że nie zaistniały przesłanki do stwierdzenia zasiedzenia będące przedmiotem niniejszej sprawy. Wskazał, że zajęcie nieruchomości uczestników na potrzeby linii kablowej - linii P. nastąpiło dopiero na przełomie lat 90 ubiegłego wieku, gdyż początkowo linia ta przebiegała poza granicami obecnej nieruchomości (...) (KW (...)). Co do wniosku o ustanowienie służebności - o treści we wniosku tym określonym - dotyczącym napowietrznej linii przechodzącej nad działkami nr (...) odpowiednio zapisanymi w KW (...) i (...) Sądu Rejonowego w Gliwicach oraz dotyczącej słupa rozkracznego posadowionego na wspomnianej działce (...), jaką miał zasiedzieć Skarb Państwa - Zakłady (...) z dniem 1 stycznia 1975r., zwrócił uwagę że urządzenia te należą do linii przewodów roboczych zwanych dalej linia (...). Według rzeczoznawcy linia ta (...) istnieje od roku 1977r. Zatem i w przypadku tej służebności nie nastąpił wymagany prawem czasokres do zasiedzenia. Podał, że aktualny przebieg linii P. został ustalony w czasie i po przebudowie koryta rzeki D. jaka przepływa w pobliżu przedmiotowych nieruchomości oraz w czasie budowy obwodnicy wokół miasta P.. Tak więc nie doszło do stanu posiadania koniecznego dla zasiedzenia nieruchomości w czasie podanym przez wnioskodawcę. Zarzucił, że wnioskodawca nie wykazał, aby to podmioty na rzecz których domaga się stwierdzenia zasiedzenia nieprzerwanie korzystały zarówno z linii napowietrznej P. oraz linii kablowej (...). Podniósł, że brak dobrej wiary wynika wprost z tego, że dla przedmiotowych nieruchomości były prowadzone księgi wieczyste i ktokolwiek inicjując roboty budowlane musiał w każdym stanie prawnym wziąć pod uwagę fakt, że linie energetyczne przebiegały przez nieruchomości należące do osób trzecich. W sytuacji gdyby Sąd uznał, że zasiedzenie służebności jednak nastąpiło złożył wniosek o ustalenie odpłatnego charakteru tej służebności.

Postanowieniem z dnia 3 września 2009 r. Sąd wezwał do udziału w sprawie w charakterze uczestników postępowania Skarb Państwa – Starostę Powiatu w G. i Gminę P..

Sąd Rejonowy w Gliwicach postanowieniem z dnia 23 lipca 2013r. w sprawie z wniosku (...) Spółki Akcyjnej w K. z udziałem B. Ś. (1), J. Ś. (1), Gminy P., Skarbu Państwa – Starosty Powiatowego w G.

o zasiedzenie służebności gruntowej w punkcie 1 stwierdził, że (...) S.A. w G. nabył przez zasiedzenie z dniem 31 grudnia 2009r. na nieruchomości położonej w P., obejmującej działkę numer (...), dla której w Sądzie Rejonowym w Gliwicach prowadzona jest księga wieczysta Kw nr (...) służebność gruntową polegającą na prawie posadowienia, dojścia i korzystania z napowietrznej linii przechodzącej nad tą działką i słupa rozkracznego nr (...) posadowionego na tejże działce, przy czym przebieg i usytuowanie tych urządzeń na działce nr (...) określa mapa sytuacyjna z opinii biegłego sądowego geodety J. M. (1) z dnia 29 października 2012 r. stanowiącą w tym jedynie zakresie – co do oznaczenia urządzeń na działce - integralną część niniejszego postanowienia; w punkcie 2 stwierdził, że (...) S.A. w G. nabył przez zasiedzenie z dniem 28 maja 2010r. na prawie użytkowania wieczystego nieruchomości położonej w P., obejmującej działkę numer (...), dla której w Sądzie Rejonowym w Gliwicach prowadzona jest księga wieczysta Kw nr (...) służebność gruntową polegającą na prawie posadowienia, dojścia i korzystania z napowietrznej linii przechodzącej nad tą działką, przy czym przebieg i usytuowanie linii na działce nr (...) określa mapa sytuacyjna z opinii biegłego sądowego geodety J. M. (1) z dnia 29 października 2012 r. stanowiącą w tym jedynie zakresie – co do oznaczenia urządzenia na działce - integralną część niniejszego postanowienia; w punkcie 3 dalej idący wniosek oddalił; w punkcie 4 kosztami sądowymi w zakresie wydatków na opinię biegłego sądowego obciążył wnioskodawcę, pozostawiając szczegółowe wyliczenie referendarzowi sądowemu i w punkcie 5 pozostałymi kosztami postępowania obciążył wnioskodawcę i uczestników.

Przytoczone postanowienie oparte zostało na ustaleniach szczegółowo przedstawionych w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia. Z ustaleń tych wynika, że dla nieruchomości położonej w P., składającej się z działki nr (...) Sąd Rejonowy w Gliwicach prowadzi księgę wieczystą Kw nr (...). Do dnia 28 maja 1990 r. nieruchomość położona w P. obejmująca działkę (...) stanowiła własność Skarbu Państwa. Z dniem 28 maja 1990 r. stała się własnością Gminy P., z mocy prawa, co stwierdza deklaratoryjna decyzja komunalizacyjna z miesiąca czerwca 1992 r. Na mocy umowy z dnia 13 września 1993 r. grunt oddano w użytkowanie wieczyste – Z. Z. i J. Ś. (1). Począwszy od 31 maja 2004 r. jako wieczyści użytkownicy tej nieruchomości w księdze wieczystej wpisani byli B. Ś. (1) i J. Ś. (1) we wspólności łącznej współników spółki cywilnej. Własność gruntu przysługiwała Gminie P.. Obecnie B. Ś. (1) i J. Ś. (1) są właścicielami tej nieruchomości, we wspólności łącznej współników spółki cywilnej. Własność ujawniona została w oparciu o decyzję Burmistrza Miasta P. z dnia 12 listopada 2012 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego nieruchomości. B. Ś. (1) i J. Ś. (1) są właścicielami nieruchomości położonej w P., składającej się z działki nr (...), dla której Sąd Rejonowy w Gliwicach prowadzi księgę wieczystą Kw nr (...), we wspólności łącznej współników spółki cywilnej. Nieruchomość nabyli od A. S. w 1996 r. A. S. była właścicielem nieruchomości już w latach 70 – tych ubiegłego wieku, do dnia sprzedaży na rzecz uczestników. Przez działki nr (...) przebiega napowietrzna linia 20 kV (...) (przechodząca nad działkami nr (...)), zaś na działce nr (...) posadowiony jest słup rozkracznym tej linii. Przez działkę nr (...) przebiega linia kablowa SN 20 kV (...), umieszczona w ziemi na całej długości na jakiej przebiega przez tę działkę – nie widać ani linii ani żadnych jej elementów. Urządzenia te wchodzi w skład przedsiębiorstwa wnioskodawcy (...) S.A. w K.. Wskazana linia kablowa SN 20 kV (...) biegnie wzdłuż granicy działki J. i B. Ś. (1) przy granicy z rzeką D., na terenie działki uczestników kabel biegnie w całości pod ziemią; wychodzi z ziemi na słup już poza granicą działki uczestników postępowania. Na terenie działki uczestników kabel ma długość około 65 metrów. Kabel wychodzi poza granicę omawianej działki w odległości około 100 metrów od granicy działki. Na działce nr (...) znajduje się słup rozkracznym w kształcie litery A, zaś długość linii napowietrznej nad wskazanymi wyżej działkami uczestników to około 110 metrów. Obie linie zasilane są ze stacji P. zwanej popularnie (...) (...). Linia kablowa w ziemi to fragment linii zasilającej Kombinat (...). Linia napowietrzna to fragment linii (...) (P. I), które łączy (...) P. z (...) Ł.. Odnośnie linii kablowej SN 20 kV (...) - w 1975r. istniał i (...) P. i linia 20 kV P., która w dniu dzisiejszym znajduje się na działce uczestników. To oznacza, że już w 1975r. istniał (...) i istniała linia (...) kV, zasilająca Kombinat (...). Odnośnie słupa rozkracznego i linii napowietrznej pewnym jest, że w 1977r. odbył się remont stacji transformatorowej (...)w P., gdyż

istnieje protokół z tego remontu. Z tego wynika, że w 1977r. istniała linia napowietrzna łącząca (...) P. i (...) Ł., ale nie da się ustalić jaki był przebieg w terenie tej linii w tym czasie. (...) P. już w 1975 zasilala stację P1. Istniejące dokumenty nie pozwalają ustalić trasy i przebiegu urządzeń przesyłowych w latach wcześniejszych tj. przed rokiem 2006. Linia napowietrzna w jej obecnym przebiegu i słup rozkracznym powstały najwcześniej w latach 70- tych ubiegłego wieku, bo wtedy zaczęto stosować takie typy słupów. Linia napowietrzna w jej obecnym przebiegu i obecny do dziś słup rozkracznym powstały najpóźniej w dniu 31 grudnia 1979r. Zostały zbudowane przez Zakład (...). Istnieje związek funkcjonalny między linią kablową do Kombinatu (...) a (...) P. oraz między linią (...) a (...) P.. Linie przechodzące przez działki uczestników podnoszą wartość (...) P. z uwagi na to, że umożliwiają pełne lub w większym stopniu wykorzystanie urządzeń zainstalowanych na tej stacji. Główny Punkt Zasilania (...) P. znajduje się na nieruchomości stanowiącej działki nr (...) w P., na których znajduje się Główny Punkt Zasilania (...) P.. Dla nieruchomości tej prowadzona jest w Sądzie Rejonowym w Gliwicach księga wieczysta (...). Urządzenia elektroenergetyczne położone na nieruchomościach uczestników są połączone z (...) P. i z tego (...) są zasilane w energię elektryczną. Urządzenia wnioskodawcy – linia napowietrzna, słup rozkracznym i linia kablowa usytuowane na działkach uczestników oznaczone są na mapie zasadniczej, pochodzącej z zasobów (...) w G.. Także usytuowanie na działkach uczestników urządzeń - linii napowietrznej i słupa rozkracznego zobrazowane zostało na mapie sytuacyjnej jednostkowej sporządzonej przez biegłego geodetę J. M. (1). (...) S.A. w K. jest następcą prawnym wnioskodawcy (...) S.A. w (...) S.A. w G. w dniu 1 lipca 2007r. wszedł w prawa i obowiązki Górnośląskiego Zakładu (...) ((...)), stając się jego następcą prawnym. Poprzednikami prawnymi spółki były następujące przedsiębiorstwa państwowe: od 1stycznia 1971r. do 31 marca 1985r. przedsiębiorstwo państwowe - Zakłady (...); od 1 kwietnia 1985r. do 31 grudnia 1988r. przedsiębiorstwo państwowe - (...) w K.; od 1 stycznia 1989r. przedsiębiorstwo państwowe - Zakład (...) w G.. W 1993r. doszło do przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego Zakład (...) w G. w Spółkę Akcyjną (...) ((...)) w G..

W dniu 1 września 2008 r. do Sądu Rejonowego w Gliwicach złożony został pozew B. Ś. (2) i J. Ś. (1) skierowany przeciwko (...) S.A. w G., o zapłatę tytułem wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości powodów przez pozwanego - działek nr (...) w postaci posadowienia tam urządzeń których dotyczy niniejsze postępowanie. Pozew zarejestrowany został za sygn. VII GC 472/08. Postępowanie jest zawieszony, z uwagi na toczące się postępowanie w niniejszej sprawie.

Powyższe ustalenia faktyczne Sąd Rejonowy poczynił w oparciu o zebrany w sprawie materiał dowodowy, szczegółowo podany w motywach uzasadnienia, w tym w oparciu o dokumenty przedłożone przez strony, dokumenty zawarte w aktach Sądu Rejonowego w Gliwicach VIIGC 472/08, opinię biegłego, zeznania świadków i uczestnika postępowania J. Ś. (1), które w sposób wnikliwy i gruntowny przeanalizował.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy stwierdził, iż wniosek zasługiwał na uwzględnienie w części. Zgodnie z przepisem art. 292 k.c. służebność gruntowa może być nabyta przez zasiedzenie tylko w wypadku, gdy polega na korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia, przy czym odpowiednie zastosowanie mają przepisy o nabyciu własności nieruchomości przez zasiedzenie. Odpowiednie zastosowanie mają zatem przede wszystkim przepisy art. 172 k.c., zgodnie z którym posiadacz nieruchomości nie będący jej właścicielem nabywa własność, jeżeli posiada nieruchomość nieprzerwanie od lat dwudziestu jako posiadacz samoistny, chyba że uzyskał posiadanie w złej wierze, zaś po upływie lat trzydziestu posiadacz nieruchomości nabywa jej własność, choćby uzyskał posiadanie w złej wierze; nadto przepis art. 176 k.c. regulujący kwestię przeniesienia posiadania. Z przytoczonych przepisów wynika, że do nabycia służebności gruntowej wymagane jest łączne spełnienie następujących przesłanek: posiadanie (przy czym chodzi o posiadanie służebności w rozumieniu art. 352 k.c.), upływ czasu – długość okresu uzależniona jest od dobrej lub złej wiary posiadacza, istnienie trwałego i widocznego urządzenia. Warunkiem nabycia służebności gruntowej w drodze jej zasiedzenia jest korzystanie z trwałego i widocznego urządzenia. Ugruntowany jest już w orzecznictwie pogląd o możliwości nabycia w drodze zasiedzenia służebności na rzecz przedsiębiorstwa przesyłowego w tym także pogląd dopuszczający nabycie w drodze zasiedzenia służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesyłu przed ustawowym uregulowaniem służebności przesyłu. W orzecznictwie sądowym utrwalone są poglądy, zgodnie z którymi posiadanie przez przedsiębiorstwo państwowe urządzeń energetycznych oraz cudzej nieruchomości, na której zostały posadowione, jest posiadaniem w rozumieniu art. 352 k.c. i może prowadzić do zasiedzenia służebności

gruntowej odpowiadającej służebności przesyłu, w oparciu o art. 292 w zw. z art. 172 k.c. Sąd merit zważył na treść art. 292 k.c. i 285 k.c. w zw. z art. 3051 k.c. i art. 3054 k.c., a także art. 3053 k.c. Przepisy te sankcjonują tzw. służebność przesyłu, nakazując stosować do niej odpowiednio przepisy dotyczące służebności gruntowych. Już przed nowelizacją k.c. z dnia 30 maja 2008 r., która weszła w życie w dniu 3 sierpnia 2008r., instytucja służebności przesyłu w drodze analogii do służebności gruntowych uznawana była za dopuszczalną. Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 11 grudnia 2008r. zajął stanowisko, iż odpowiednie stosowanie przepisów dotyczących służebności gruntowych (art. 3054 k.c.) dotyczy także możliwości zasiedzenia służebności przesyłu [II CSK 314/08]. Zgodnie zatem z art. 3051 k.c. nieruchomości można obciążyć na rzecz przedsiębiorcy, który zamierza wybudować lub którego własność stanowią urządzenia, o których mowa w art. 49 § 1, prawem polegającym na tym, że przedsiębiorca może korzystać w oznaczonym zakresie z nieruchomości obciążonej, zgodnie z przeznaczeniem tych urządzeń (służebność przesyłu). Urządzenia, o jakich mówi przepis to urządzenia służące do doprowadzania lub odprowadzania płynów, pary, gazu, energii elektrycznej oraz inne urządzenia podobne nie należą do części składowych nieruchomości, jeżeli wchodzą w skład przedsiębiorstwa (art. 49 § 1 k.c.). Przepisy o nabyciu własności nieruchomości przez zasiedzenie stosuje się odpowiednio. Istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia ma też przepis art. 176 k.c., stanowiący, iż jeżeli podczas biegu zasiedzenia nastąpiło przeniesienie posiadania, obecny posiadacz może doliczyć do czasu, przez który sam posiada, czas posiadania swego poprzednika. Jeżeli jednak poprzedni posiadacz uzyskał posiadanie nieruchomości w złej wierze, czas jego posiadania może być doliczony tylko wtedy, gdy łącznie z czasem posiadania obecnego posiadacza wynosi przynajmniej lat trzydzieści. Przepisy te stosuje się odpowiednio w wypadku, gdy obecny posiadacz jest spadkobiercą poprzedniego posiadacza. Z przepisem tym koresponduje art. 3053 § 1 k.c., zgodnie z którym służebność przesyłu przechodzi na nabywcę przedsiębiorstwa lub nabywcę urządzeń, o których mowa w art. 49 § 1. Wskazane wyżej przepisy dotyczące zasiedzenia jasno wskazują na kluczowy moment ustalenia dobrej lub złej wiary posiadacza. Jest to moment objęcia posiadania [por. postanowienie SN z dnia 17 grudnia 2010r., II CSK 57/10, postanowienie SN z dnia 29 maja 2005r., II CSK 58/08/]. Zatem dla oceny zasadności omawianego wniosku podstawowe znaczenie miało ustalenie, czy posadowienie omawianych urządzeń, a następnie korzystanie przez wnioskodawcę (jego poprzedników prawnych) z urządzeń polegało na korzystaniu z „trwałego i widocznego urządzenia” w rozumieniu powołanego przepisu. Odnośnie linii kablowej usytuowanej na działce nr 1164/187 wniosek został oddalony (pkt 2 wniosku). Zdaniem Sądu usytuowane w gruncie – pod powierzchnią ziemi kabla – nie może prowadzić do zasiedzenia służebności gruntowej, gdyż urządzenie takie nie spełnia warunków „trwałego i widocznego urządzenia” w rozumieniu art. 292 k.c. W tym zakresie wniosek został oddalony z tych przyczyn. Bezsprzecznie bowiem – wynika to bowiem z twierdzeń wnioskodawcy, kabel na całej długości swego przebiegu przez działkę uczestników przebiega w ziemi, na terenie działki nie są usytuowane żadne widoczne elementy czy części tego kabla. Co do pozostałych urządzeń – słupa rozkracznego i linii napowietrznej Sąd stwierdził, że poprzednik prawny wnioskodawcy - (...) S.A. w G. nabył przez zasiedzenie z dniem 31 grudnia 2009r. na nieruchomości położonej w P., obejmującej działkę numer (...), dla której w Sądzie Rejonowym w Gliwicach prowadzona jest księga wieczysta Kw nr (...) służebność gruntową polegającą na prawie posadowienia, dojścia i korzystania z napowietrznej linii przechodzącej nad tą działką i słupa rozkracznego nr (...) posadowionego na tejże działce (zaś przebieg i usytuowanie tych urządzeń na działce nr (...) określa mapa sytuacyjna z opinii biegłego sądowego geodety J. M. (1) z dnia 29 października 2012 r. stanowiąca w tym jedynie zakresie – co do oznaczenia urządzeń na działce - integralną część niniejszego postanowienia) oraz stwierdził, że (...) S.A. w G. nabył przez zasiedzenie z dniem 28 maja 2010r. na prawie użytkowania wieczystego nieruchomości położonej w P., obejmującej działkę numer (...), dla której w Sądzie Rejonowym w Gliwicach prowadzona jest księga wieczysta Kw nr (...) służebność gruntową polegającą na prawie posadowienia, dojścia i korzystania z napowietrznej linii przechodzącej nad tą działką (przy czym przebieg i usytuowanie linii na działce nr (...) określa mapa sytuacyjna z opinii biegłego sądowego geodety J. M. (1) z dnia 29 października 2012 r. stanowiąca w tym jedynie zakresie – co do oznaczenia urządzenia na działce - integralną część niniejszego postanowienia). Oceniając wniosek co do tych urządzeń Sąd miał na uwadze ustalenia faktyczne z których wynika, że urządzenia te – w istniejącej do dziś postaci i przebiegu - powstały najpóźniej dnia 31 grudnia 1979 r. Uczestnik J. Ś. (1) kwestionował podane przez wnioskodawcę daty powstania urządzeń na jego działce – linii napowietrznej i słupa rozkracznego, twierdząc ostatecznie, że powstały one znacznie później ale przed 1980 r. (por. dowód z jego zeznań) i od tej daty są niezmiennie do dziś. Ustalając tę kwestię Sąd oparł się na wszystkich dowodach w sprawie. Zgromadzony materiał dowodowy prowadzi do wniosku, że wprawdzie istniejące dokumenty nie pozwalają ustalić trasy i przebiegu urządzeń przesyłowych przed rokiem 2006,

jednakże linia napowietrzna w jej obecnym przebiegu i obecny słup rozkraczny powstały najwcześniej w latach 70-tych ubiegłego wieku, bo wtedy zaczęto stosować takie typy słupów, zaś najpóźniej w dniu 31 grudnia 1979r., co wynika z zeznań przesłuchanego jako świadka i biorącego udział w oględzinach w charakterze biegłego K. G. oraz zeznań uczestnika K. Ś.. W oparciu o zeznania pozostałych świadków i złożone dokumenty, w tym dokument z opinii K. G. sporządzony do innej sprawy (mający w niniejszej sprawie walor dokumentu, nie opinii biegłego sądowego) nie udało się ustalić w sposób bardziej precyzyjny daty powstania obecnych urządzeń – linii napowietrznej i słupa rozkraczego, w ich aktualnym usytuowaniu. W przedmiotowej sprawie ustalono, że przesyłowe urządzenia (linia napowietrzna i słup rozkraczny) posadził poprzednik prawny wnioskodawcy Zakład (...), w 1979r. Było to przedsiębiorstwo państwowe. Jeśli chodzi o sposób korzystania ze spornych urządzeń przez wnioskodawcę i jego poprzedników prawnych wyczerpuje on przesłanki posiadania służebności. Bezsprzecznie bowiem posiadania prowadzącego do nabycia służebności gruntowej przez zasiedzenie nie należy utożsamiać z posiadaniem prowadzącym do nabycia przez zasiedzenie własności nieruchomości; przy ocenie posiadania prowadzącego do zasiedzenia służebności gruntowej chodzi o faktyczne korzystanie z gruntu w takim zakresie i w taki sposób, w jaki czyniłaby to osoba, której przysługuje służebność, zaś władanie w zakresie służebności gruntowej kwalifikuje się, zgodnie z art. 336 k.c., jako posiadanie zależne (por. też postanowienie SN z dnia 17 grudnia 2008 r., I CSK 171/08, LEX). Istotnym jest, że na działkach niezmiennie od najpóźniej dnia 31 grudnia 1979 r. istniały usytuowane tam do dziś urządzenia – słup rozkraczny i linia napowietrzna opisane wnioskiem, przy czym okoliczność tę potwierdził uczestnik J. Ś. (1), zaś poprzednicy prawni wnioskodawcy i wnioskodawca z urządzeń tych – jako elementów swego przedsiębiorstwa niezmiennie korzysta, począwszy od najpóźniej 31 grudnia 1979 r. Z dokumentów – odpisów ksiąg wieczystych i akt ksiąg wieczystych wynika, że w 1979r. nieruchomości władnąca stanowiła własność Skarbu Państwa, nieruchomości obciążona – działka nr (...) stanowiła własność osoby fizycznej, zaś działka nr (...) w 1979 r. stanowiła własność Skarbu Państwa i uległa tzw. „komunalizacji” z mocy prawa stając się z dniem 28 maja 1990 r. własnością Gminy P.. Odnośnie zatem nieruchomości obejmującej działkę nr (...) Sąd zważył, iż w chwili objęcia we władanie nieruchomości w 1979 r. przedsiębiorstwo to nabywało prawa w imieniu i na rzecz Skarbu Państwa zgodnie z wyrażoną w art. 128 k.c. zasadą „jedności państwowej własności socjalistycznej”. Z zasady tej wynikało, że państwowe osoby prawne inne niż Skarb Państwa, nie były właścicielami materialnych części „mienia ogólnonarodowego” będących w ich dyspozycji. Z. ta nie wykluczała natomiast przyznania takim podmiotom nie będących własnością praw podmiotowych względem będących w ich dyspozycji części „mienia ogólnonarodowego”. Takim prawem było „prawo zarządu”. (S. Grzybowski, J. Skąpski, S. Wójcik, Zarys prawa cywilnego, PWN Warszawa 1988). Przepis brzmiał: „Socjalistyczna własność ogólnonarodowa (państwowa) przysługuje niepodzielnie Państwu. W granicach swej zdolności prawnej państwowe osoby prawne wykonywają w imieniu własnym względem zarządzanych przez nie części mienia ogólnonarodowego uprawnienia płynące z własności państwowej”. Nowelą z dnia 31 stycznia 1989r., która weszła w życie dnia 1 lutego 1989r. zmieniono brzmienie art. 128 k.c. dając państwowym osobom prawnym możliwość uzyskania prawa „własności ogólnonarodowej”. Po tej zmianie do usunięcia art. 128 k.c. z kodeksu w 1990r., przepis ten stanowił, że własność ogólnonarodowa (państwowa) przysługuje Skarbowi Państwa albo innym państwowym osobom prawnym. Oczywistym jest, iż w 1979r. Zakład (...) wykonując zarząd majątkiem Skarbu Państwa w dobrej wierze wybudował na nieruchomości Skarbu Państwa – działce nr (...) urządzenia przesyłowe. Skoro bowiem właścicielem zarówno nieruchomości władnącej, jak i obciążonej był ten sam podmiot, trudno dywagować o jego prawie do budowania na de facto – swoim gruncie. Za utrwalony przyjmuje się pogląd, że do dnia 31 stycznia 1989 r. w sytuacji gdy zarówno posiadaczem służebności gruntowej przesyłu oraz właścicielem nieruchomości władnącej był Skarb Państwa nie mogło w ogóle dojść do zasiedzenia służebności gruntowej przesyłu, skoro właściciel nie może nabyć przez zasiedzenie służebności gruntowej na nieruchomości stanowiącej jego własność. Uczestnik podnosił, iż poprzednik prawny wnioskodawcy nie posiadał pozwolenia budowlanego na budowę spornych urządzeń. Sąd zważył zatem na treść art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 1958r. o zasadach i trybie wywłaszczania nieruchomości, obowiązującej do dnia 1 sierpnia 1985r., a zatem aktualnej w chwili objęcia służebności w posiadanie samoistne. Przepis ten stanowił, iż organy administracji państwowej, instytucje i przedsiębiorstwa państwowe mogą za zezwoleniem naczelnika gminy - a w miastach prezydenta lub naczelnika miasta (dzielnic), zakładać i przeprowadzać na nieruchomościach - zgodnie z zatwierdzoną lokalizacją szczegółową - ciągi drenażowe, przewody służące do przesyłania płynów, pary, gazów, elektryczności oraz urządzenia techniczne łączności i sygnalizacji, a także inne podziemne lub nadziemne urządzenia techniczne niezbędne do korzystania z tych przewodów i urządzeń. Regulacja daje zatem prawo do wejścia

na teren stanowiący cudzą własność przedsiębiorstwu państwowemu, o ile posiada odpowiednią zgodę. Zgoda taka jednak, wbrew stanowisku wnioskodawcy nie jest tożsama z pozwoleniem na budowę. W świetle jednak prawa cywilnego w 1979r. działka nr (...) była własnością jedynie Skarbu Państwa. Żadnej zgody właściciela przedsiębiorstwo budujące infrastrukturę energetyczną mieć zatem nie musiało. Infrastruktura ta bowiem stanowiła własność Skarbu Państwa podobnie, jak działka, na której powstawała. Dobrą wiarę posiadacza badać należy zatem od dnia wejścia urzędzeń w posiadanie przedsiębiorstwa państwowego, a to nastąpić mogło dopiero w dniu 28 maja 1990 r. z chwilą komunalizacji działki – wobec zmiany właściciela nieruchomości, gdyż z datą tą własność nieruchomości przeszła na rzecz Gminy G., zatem inny podmiot. W tej dacie uznać należy objęcie posiadania przez poprzednika prawnego wnioskodawcy co do działki nr (...), przy czym z przyczyn wskazanych wyżej Sąd uznał, że poprzednik wnioskodawcy objął posiadanie służebności w dobrej wierze. Uwzględniając zatem 20 – letni termin zasiedzenia (dobra wiara) jego bieg zakończył się w dniu 28 maja 2010 r. Powyższe dotyczy urzędzeń na działce nr (...). Co do urzędzeń na działce (...) stanowiącej w dacie budowy urzędzeń własność osoby fizycznej należało przyjąć objęcie w posiadanie w zakresie odpowiadającym treści służebności w złej wierze. Nie było bowiem żadnych okoliczności które miałyby usprawiedliwiać dobrą wiarę państwowego przedsiębiorstwa przesyłowego w usytuowaniu urzędzeń na cudzym gruncie. Przyjmuje się, że przedsiębiorstwo niedysponujące decyzją administracyjną o wywłaszczeniu ani oświadczeniem właściciela złożonym w formie aktu notarialnego zgodnie z wymogami 245 k.c. jest posiadaczem w złej wierze (por. stanowisko wyrażone przez Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 17 czerwca 2005r., IIICZP 29/05 , OSNCP 2006, nr 4, poz. 64). Trzydziestoletni termin zasiedzenia rozpoczął bieg z dniem 31 grudnia 1979 r., a zakończył bieg z dniem 31 grudnia 2009 r. Zdaniem Sądu nie doszło do przerwy biegu zasiedzenia. Nie można uznać, że nastąpiła przerwa w biegu zasiedzenia poprzez wytoczenia powództwa w sprawie VII GC 472/08 tutejszego Sądu, skoro jest to jedynie powództwo o zapłatę. Nikt z uczestników okoliczności takiej nawet nie podnosił. Sąd stwierdził nabycie opisanych postanowieniem służebności gruntowych na rzecz (...) S.A. w G., obecnie już poprzednika prawnego wnioskodawcy, gdyż w dacie upływu okresów zasiedzenia posiadaczem był (...) S.A. w G.. Przekształcenia w zakresie wieczystego użytkowania działki nr (...) nie wpływają na ocenę sprawy – wniosek dotyczył stwierdzenia zasiedzenia na prawie wieczystego użytkowania tej nieruchomości i w dacie 28 maja 2010 r. nieruchomość nadal była w użytkowaniu wieczystym uczestników. Sąd uczynił integralną częścią orzeczenia opinię biegłego geodety J. M. (1) - mapę sytuacyjną z opinii biegłego sądowego geodety J. M. (1) z dnia 29 października 2012 r. - co do przebiegu i usytuowania linii na działce nr (...) oraz linii i słupa rozkracznego na działce (...) – ale jedynie w tym zakresie, tj. co do oznaczenia urzędzenia na działce. Sąd stwierdził, że doszło do nabycia opisanych służebności zgodnie z wnioskiem – w zakresie istniejących i widocznych urzędzeń z pkt 1 wniosku. We wniosku nie ma mowy o ewentualnym obszarze gruntu, który miałby być objęty służebnością. Orzeczenie o kosztach postępowania uzasadnia art. 520 §1 k.p.c. Kosztami sądowymi w zakresie wydatków na opinię biegłego sądowego Sąd obciążył wnioskodawcę, uznając, że wydatki te winny obciążać wnioskodawcę, gdyż wniosek dotyczy uregulowania sytuacji prawnej wnioskodawcy, zatem interesów wnioskodawcy (art. 520 §2 k.p.c.).

Powyższe postanowienie w części oddalającej wniosek zaskarżył wnioskodawca, wnosząc w złożonej apelacji o jego zmianę w zaskarżonej części i orzeczenie, że (...) S.A. nabył przez zasiedzenie służebność szczegółowo opisaną w punkcie 2 postanowienia, również w odniesieniu do podziemnej linii kablowej. Apelujący zarzucił postanowieniu naruszenie prawa procesowego tj. sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego poprzez ustalenie, że podziemny kabel elektroenergetyczny nie może być trwałym i widocznym urządzeniem, podczas gdy uczestnik postępowania przyznał, że linia kablowa istnieje na nieruchomości od lat 70-tych ubiegłego wieku, a także linia ta widnieje na mapie oraz naruszenie prawa materialnego polegające na niezastosowaniu art. 292 k.c. w zakresie w jakim wniosek dotyczył podziemnej linii kablowej.

Także uczestnicy postępowania B. Ś. (1) i J. Ś. (1) zaskarżyli powyższe postanowienie w części, w zakresie jego punktu 1,2 i 5 wnosząc o zmianę w punkcie 1 i 2 przez oddalenie wniosku w zaskarżonym zakresie oraz o zmianę tego postanowienia w punkcie 5 przez nieobciążenie tych uczestników kosztami postępowania w pozostałym zakresie oraz o zasądzenie kosztów postępowania na rzecz uczestnika J. Ś. (1) za postępowanie w obu instancjach, w tym kosztów zastępstwa procesowego ewentualnie o uchylenie przedmiotowego postanowienia w zaskarżonym zakresie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania. Apelujący zarzucili postanowieniu naruszenie art.233k.p.c. w

zw. z art.231 k.p.c. poprzez brak wyprowadzenia wniosków jakie jednoznacznie wynikają z przedstawionych jako dowód do sprawy dokumentów urzędowych podczas gdy jeśliby Sąd przyjął dane wynikające z załączników do wskazanej Decyzji Wojewody (...) z dnia 15.06.1992r., to nie mógłby przyjąć okresów zasiedzenia z lat wcześniejszych, naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 292 w zw. z art.176 §1 i w zw. z art.172 k.c. przez doliczenie do okresu posiadania służebności przesyłu przez wnioskodawcę w zakresie stwierdzenia zasiedzenia służebności na nieruchomości oznaczonej jako działka (...) okresów posiadania jego poprzedników prawnych – przedsiębiorstw państwowych, podczas gdy w okresie przed wejściem w życie nowelizacji kodeksu cywilnego (ustawa z dnia 31 stycznia 1989r. Dz. U. Nr3, poz. 1) znoszącej zasadę tzw. jednolitej własności państwowej, czyli przed dniem 1 lutego 1989r. przedsiębiorstwa państwowego nie można uznać w okresie od 1 lutego 1989 r. za samoistnego posiadacz nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści służebności gruntowej (art.352k.c.), co implikuje, że niedopuszczalne jest zaliczanie posiadania przez przedsiębiorstwo państwowe wykonywanego przed tą datą do okresu potrzebnego do nabycia służebności przez zasiedzenie przez następcę prawnego tego przedsiębiorstwa; art. 172k.c. w zw. z art.292 k.c. przez przyjęcie dobrej wiary wnioskodawcy w zakresie rzekomego zasiedzenia w/w służebności w obrębie nieruchomości oznaczonej jako działka na (...), zamiast prawidłowego uznania, iż w dniu 28 maja 1990r. poprzednik wnioskodawcy pozostawał w złej wierze, albowiem objął w posiadanie prawo odpowiadające treści służebności przesyłu przechodzące przez cudzą nieruchomość, art.123§1 pkt1 k.c. przez przyjęcie, iż powództwo wytoczone przez uczestników ad1 i 2 przeciwko (...) S.A. w G. w dniu 1 września 2008r. nie przerwało biegu terminu zasiedzenia, podczas gdy istotnie z dniem tym bieg terminu zasiedzenia w przedmiotowej sprawie został przerwany; naruszenie przepisów postępowania tj.art.233k.p.c. w zw. z art.231k.p.c. a/przez arbitralne przyjęcie, że zasiedzenie w odniesieniu do w/w służebności rozpoczęło swój bieg najpóźniej z dniem 31 grudnia 1979r., podczas gdy w poczynionych ustaleniach faktycznych Sąd meriti wyraźnie wskazał, że „istniejące dokumenty nie pozwalają ustalić trasy i przebiegu urządzeń przesyłowych w latach wcześniejszych tj. przed rokiem 2006”, co wobec braku innych dopuszczalnych dowodów w tym zakresie powoduje, iż ustalenie momentu rozpoczęcia biegu terminu zasiedzenia pozostaje nieudowodnione, a w konsekwencji brak jest uzasadnienia dla konstatacji Sądu o dacie początkowej terminu zasiedzenia, b/ przez arbitralne przyjęcie i określenie przez Sąd meriti przebiegu linii napowietrznej (...) oraz słupa rozkracznego nr (...) przez nieruchomości oznaczone jako działki nr (...), podczas gdy przebieg jej nie wynika ze zgromadzonego materiału dowodowego, c/ art.233k.p.c. w zw. z art.227 k.p.c. przez pominięcie zeznań świadka J. M. (2) w zakresie w jakim wskazał on, iż przebieg linii napowietrznej (...) w trakcie eksploatacji uległ zmianie, albowiem uprzednio nie przebiegała ona przez nieruchomości oznaczone jako działka (...) i zaniechanie wyjaśnienia tej kwestii, art.278 k.p.c. przez oparcie postanowienia na treści opinii wydanej przez K. G., który sporządził opinię prywatną na zlecenie wnioskodawcy w zakresie związanym z przedmiotem postępowania w sprawie oraz naruszenie art. 285§1 k.c. przez ustalenie służebności w sposób nieoznaczony podczas gdy napowietrzna linia energetyczna jaka obecnie przebiega przez rzeczony nieruchomości jest urządzeniem o ściśle określonych parametrach, które nie zostały w orzeczeniu oznaczone, a do którego dostęp powinien być jednoznacznie ustalony przez wskazanie dróg i parametrów tego dostępu.

Zarówno apelujący wnioskodawca jak i uczestnicy postępowania ad 1 i 2 wnieśli o oddalenie apelacji swoich oponentów oraz o zasądzenie na swoją rzecz od nich kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisowych, na poparcie swoich twierdzeń przedstawiając obszerną argumentację.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja wnioskodawcy nie zasługuje na uwzględnienie, równocześnie apelacja uczestników postępowania B. Ś. (1) i J. Ś. (1) jedynie w nieznacznym zakresie odniosła skutek.

Wszystkie powołane w apelacji wnioskodawcy zarzuty dotyczące naruszenia przepisów prawa procesowego i prawa materialnego Sąd Okręgowy uznał za chybione. Także zarzuty podniesione w apelacji przez uczestników postępowania, Sąd Odwoławczy, w zasadniczej części, uznał za nieuzasadnione.

Sąd Okręgowy zasadniczo podziela i uznaje za swoje ustalenia faktyczne i prawne poczynione przez Sąd Rejonowy, uznając, iż nie ma potrzeby ich ponownego szczegółowego przytaczania, ponieważ ustalenia te znajdują oparcie w

zebranych w sprawie materiale dowodowym, które to dowody Sąd ten ocenił w granicach zakreślonych przepisem art.233§1 k.p.c., wbrew twierdzeniom skarżących. Wnioski tego Sądu, co do faktów w sposób logiczny wynikają z treści dowodów zgromadzonych w sprawie, a zaoferowanych przez wnioskodawcę i uczestników postępowania, równocześnie Sąd poddał wnikliwej i gruntownej ocenie cały materiał dowodowy zebrany w niej. Przede wszystkim jednak należy zauważyć, że skarżący nie postawili skutecznie zarzutu naruszenia przez Sąd art.233§1 k.p.c., bowiem nie wykazali, iż Sąd Rejonowy uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, tymczasem tylko takie uchybienia mogą być przeciwstawione uprawnieniu Sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Nie jest natomiast wystarczające przekonanie strony o innej niż przyjął Sąd wadze (doniosłości) poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie, niż ocena Sądu (tak SN w orzeczeniu z 6.11.1998r., IICKN 4/98 nie publ.).

Sąd Okręgowy poczynił jedynie dodatkowe i odmienne ustalenia niż Sąd Rejonowy w zakresie przyjętych terminów, w których doszło do zasiedzenia przez poprzednika prawnego wnioskodawcy opisywanych w punktach 1 i 2 postanowienia służebności gruntowych oraz uznał za niezbędne doprecyzowanie w sentencji postanowienia oznaczenia nabywanych w drodze zasiedzenia służebności gruntowych o treści odpowiadającej służebności przesyłu.

Skoro objęcie posiadania przez poprzednika prawnego wnioskodawcy co do działki nr (...), nastąpiło w dobrej wierze, to uwzględniając 20 – letni termin zasiedzenia jego bieg zakończył się w dniu 28 maja 2010 r. Tym samym do zasiedzenia służebności gruntowej na tej działce doszło odpowiednio w dniu następnym, zatem 29 maja 2010r. Z kolei co do urządzeń na działce (...) stanowiącej w dacie budowy urządzeń własność osoby fizycznej Sąd meriti przyjął objęcie w posiadanie w zakresie odpowiadającym treści służebności w złej wierze. Zatem trzydziestoletni termin zasiedzenia rozpoczął bieg z dniem 31 grudnia 1979 r., a zakończył bieg z dniem 31 grudnia 2009 r. Tym samym do zasiedzenia służebności gruntowej na tej działce doszło dnia następnego 1 stycznia 2010r.

Równocześnie zasadnie podnieśli skarżący uczestnicy postępowania, iż Sąd meriti naruszył art. 285§1 k.c. przez zbyt ogólne, nie dość precyzyjne określenie zasiadywanych służebności w punktach 1 i 2 zaskarżonego postanowienia. W tym zakresie należy podkreślić, iż Sąd meriti ustalił, iż nad działką uczestników postępowania o numerze (...) przebiega napowietrzna linia elektroenergetyczna SN 20 kV (...) oraz posadowiony jest na niej będący elementem tej linii słup rozkracny nr (...). Z kolei nad działką tych uczestników postępowania o numerze (...) przebiega jedynie napowietrzna linia elektroenergetyczna SN 20 kV (...). Przy czym dokładne usytuowanie i przebieg linii na obu działkach określa mapa sytuacyjna z opinii biegłego sądowego geodety J. M. (1) z dnia 29 października 2012r. Z uwagi na powyższe, Sąd Okręgowy uznał za konieczne zmienić zaskarżone postanowienie w jego punkcie 1,2 i orzec jak w sentencji postanowienia, uwzględniając w opisie zasiadywanych służebności gruntowych powyższe parametry.

Odnosząc się do pozostałych zarzutów zawartych w apelacji uczestników postępowania, a zmierzających do wykazania naruszenia przez Sąd meriti przepisów postępowania, to Sąd Okręgowy uznał je za chybione. W tym zakresie należy uznać za trafne przyjęcie przez Sąd meriti, w oparciu o cały zebrany w sprawie materiał dowodowy, w tym także zeznania świadków i samego uczestnika postępowania J. Ś. (1), iż zasiedzenie przedmiotowej służebności na działce (...), stanowiącej w dacie budowy urządzeń własność osoby fizycznej rozpoczęło swój bieg najpóźniej z dniem 31 grudnia 1979r. Przy czym zasadnie podnoszą skarżący uczestnicy postępowania, iż Sąd meriti stwierdził, iż w oparciu o istniejące dokumenty, przedstawione przez wnioskodawcę i uczestników postępowania nie można było ustalić trasy i przebieg urządzeń przesyłowych w latach wcześniejszych tj. przed rokiem 2006. Nie mniej Sądowi meriti udało się to ustalić w oparciu o pozostały zebrany w sprawie materiał dowodowy, na co zwraca uwagę w motywach swego uzasadnienia, w tym w oparciu o zeznania słuchanych w sprawie świadków i samego uczestnika postępowania J. Ś. (1). Należy podkreślić, iż ten ostatni słuchany w sprawie sam zeznał, iż w latach 70 po przebudowie obwodnicy P. i wybudowaniu nowego koryta rzeki D. przebudowano linię napowietrzną, linia ta w dopiero w 1979r. została przeniesiona na teren jego działek, że linia i słup zostały umiejscowiona na jego działkach w końcówce lat 70 i stoją od tego czasu niezmiennie tak samo (k. 242 i 325 akt). Zatem, to m.in. w oparciu o powyższe zeznania J. Ś. (2), Sąd meriti był uprawniony poczynić ustalenia, że na działkach uczestników postępowania niezmiennie od najpóźniej dnia 31 grudnia 1979 r. istniały usytuowane tam do dziś urządzenia – słup rozkracny i linia napowietrzna opisane wnioskiem, zaś poprzednicy prawni wnioskodawcy i wnioskodawca z urządzeń tych – jako elementów swego przedsiębiorstwa niezmiennie korzystali i korzystają, począwszy od najpóźniej 31 grudnia 1979 r. Równocześnie powyższe okoliczności

w swoich zeznaniach także potwierdził świadek J. M. (2), wbrew twierdzeniom skarżących, bowiem świadek ten także zeznał, iż w końcu lat 70 przebudowywano koryto rzeki D. i wybudowano obwodnicę P., w tym czasie jedna linia napowietrzna została usunięta i została „skablowana” tzn. umieszczona w ziemi i biegnie wzdłuż koryta rzeki, równocześnie także w tym czasie przeniesiono o 30-40, a nawet 50 metrów w stronę ulicy (...) przebiegającą przez nieruchomości państwa Ś. linię (...). Zatem także ten świadek potwierdził fakt dokonania przebudowy w końcu lat 70 linii napowietrznej, biegnącej przez działki skarżących uczestników postępowania. Tym samym czyniąc swoje ustalenia w tym zakresie Sąd merti trafnie oparł się także na zeznaniach tego świadka oraz pozostałym zebranym w sprawie materiale dowodowym, szczegółowo przywołanym w uzasadnieniu, w tym także na zeznaniach świadka K. G., K. K..

Jeżeli chodzi o zarzut naruszenia przez Sąd regulacji art. 278k.p.c. to także należało uznać go za chybiony bowiem Sąd meriti w motywach swojego uzasadnienia wyraźnie podkreślił, iż czyni ustalenia w sprawie w oparciu o zeznania świadków i złożone dokumenty, w tym dokument w postaci opinii K. G. sporządzonej na potrzeby innej sprawy, podkreślając jednak, iż opinię tą wykorzystuje jako dokument, a nie opinię biegłego sądowego.

Także za bezzasadny należało uznać zarzut zawarty w apelacji uczestników postępowania naruszenia przez Sąd regulacji art. 123§1 pkt 1 k.c. Zdaniem Sądu Okręgowego, Sąd meriti trafnie przyjął, iż nie doszło do przerwy biegu zasiedzenia służebności gruntowych w związku z wniesieniem w dniu 1 września 2008 r. do Sądu Rejonowego w Gliwicach pozwu przez B. Ś. (1) i J. Ś. (1) skierowanego przeciwko (...) S.A. w G., poprzednikowi prawnemu wnioskodawcy, o zapłatę, tytułem wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości powodów przez pozwanego - działek nr (...) w postaci korzystania z posadowionych na nich urządzeń, których dotyczy niniejsze postępowanie. Sąd Okręgowy w tej kwestii podziela pogląd Sądu Najwyższego, iż wytoczenie przez właściciela nieruchomości obciążonej przeciwko posiadaczowi służebności powództwa o zasądzenie wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości w zakresie odpowiadającym służebności przesyłu, nie przerywa biegu terminu zasiedzenia służebności przesyłu (zob. szerzej postanowienie SN z 13.02.2014r., VCSK 167/13, LEX nr 1444407, także postanowienie SN z dnia 12.09.2013r., IVCSK 88/13, niepublik.). Zgodnie z art.123§1 pkt 1 w zw. z art.175 k.c. , bieg zasiedzenia przerywa się przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia, ustalenia, zaspokojenia albo zabezpieczenia roszczenia. Tymczasem powództwo o zapłatę za bezumowne korzystanie z nieruchomości w zakresie służebności przesyłu nie jest rodzajem sporu o własność pomiędzy właścicielem gruntu a posiadaczem służebności. Wniesienie tego rodzaju powództwa i zasądzenie wynagrodzenia nie zmienia niczego w stosunkach prawnorzeczowych na nieruchomości, nie prowadzi również do nawiązania stosunku obligacyjnego w postaci zawarcia umowy o korzystanie z nieruchomości w zakresie służebności przesyłu, ani też do zmiany charakteru posiadania służebności, a więc jego wytoczenie nie przerywa biegu terminu zasiedzenia służebności przesyłu. Zatem nawet szeroka interpretacja art.123 §1 w zw. z art.175 k.c. nie daje podstawy do przyjęcia, że wytoczenie takiego powództwa przerywa bieg terminu zasiedzenia służebności przesyłu. Z tych względów powyższy zarzut należało uznać za bezzasadny.

Również za chybiony należało uznać zarzut naruszenia regulacji art. 292 w zw. z art.176 §1 i w zw. z art.172 k.c. przez doliczenie do okresu posiadania służebności przesyłu przez wnioskodawcę w zakresie stwierdzenia zasiedzenia służebności na nieruchomości oznaczonej jako działka (...) okresów posiadania jego poprzedników prawnych – przedsiębiorstw państwowych. Zdaniem Sądu Okręgowego zgodnie z art. 176k.c. obecny posiadacz służebności odpowiadającej służebności przesyłu, którym jest wnioskodawca, może sobie doliczyć do czasu swojego posiadania, czas posiadania poprzednika, którym było przedsiębiorstwo państwowe. Błędne jest bowiem stanowisko skarżących o niedopuszczalności doliczenia okresu sprzed dnia 1 lutego 1989r. z uwagi na treść obowiązującego wówczas art. 128k.c., albowiem w orzecznictwie Sądu Najwyższego obecnie ugruntowany jest pogląd przyjmujący możliwość takiego doliczenia, niezależnie od rozbieżności poglądów co do tego, czy przedsiębiorstwo państwowe może być uznane przed dniem 1 lutego 1989r. za posiadacza służebności odpowiadającej służebności przesyłu w rozumieniu art.336k.c. i art.352 k.c., czy też za posiadacza należy uznać Skarb Państwa. Powyższa jednak wątpliwość nie

wyklucza możliwości doliczenia okresów posiadania przez wnioskodawcę okresu swoich poprzedników, którym były przedsiębiorstwa państwowe (zob. motywy postanowienia SN z 13.02.2014r., LEX nr 1444409).

Podobnie za nietrafny Sąd Okręgowy uznał zarzut naruszenia art. 172k.c. w zw. z art.292 k.c. przez przyjęcie dobrej wiary wnioskodawcy w zakresie rzekomego zasiedzenia przedmiotowej służebności w obrębie nieruchomości oznaczonej jako działka nr (...), zamiast prawidłowego uznania, iż w dniu 28 maja 1990r. poprzednik wnioskodawcy pozostawał w złej wierze, albowiem objął w posiadanie prawo odpowiadające treści służebności przesyłu przechodzące przez cudzą nieruchomość. Odnosząc się do powyższego

zarzutu należy zauważyć, iż Sąd Okręgowy w tej kwestii podziela stanowisko judykatury przyjmujące, że dobrej wiary zasiadającego posiadacza nie wyłącza wiedza o prawie własności przysługującym osobie trzeciej. Występuje ona wówczas, gdy ingerowanie w cudzą własność w zakresie odpowiadającym służebności rozpoczęło się w takich okolicznościach, które usprawiedliwiają przekonanie posiadacza, że nie narusza on cudzego prawa (zob. uchwała SN z 6.12.1991r., IIICZP 108/91, OSNC 1992, nr 4, poz. 48, także wyrok SN z 10.07.2013r., VCSK 320/12, LEX nr 1391372). Jak trafnie zauważa Sąd meriti taka sytuacja miała miejsce w niniejszej sprawie. Wnioskodawca i jego poprzednicy prawni mieli uzasadnione podstawy do przeświadczenia o istnieniu uprawnień, gdyż dysponowali linią energetyczną i w zakresie niezbędnym do jej eksploatacji korzystali z nieruchomości. Skarb Państwa jako pierwotny właściciel przedmiotowej działki, jednocześnie inwestor oraz organ założycielski przedsiębiorstwa państwowego – obowiązany był do wyposażenia go w środki niezbędne do prowadzenia działalności, do których należała linia energetyczna z uprawnieniem do posiadania niezbędnych nieruchomości i korzystania z nich, godził się także na zajęcie swoich nieruchomości w zakresie niezbędnym do wzniesienia linii i jej eksploatacji. Zakres korzystania z zajętej przedmiotowej nieruchomości (działki (...)), odpowiadający treści służebności gruntowej, nie ulegał zmianie po dniu 31 grudnia 1979r. Przedsiębiorstwo państwowe wprawdzie powinno mieć świadomość, że grunty na którym przebiega linia nie stanowią jego własności, ale nie była to tożsama wiedza z wiedzą o braku uprawnienia do korzystania z nich w dotychczasowym zakresie. Poprzednik prawny wnioskodawcy miał uzasadnione podstawy do przyjęcia, że jego posiadanie jest zgodne z wolą właściciela, a brakowało obiektywnych przesłanek do powzięcia wątpliwości. Każda zmiana posiadania wiązała się z przejęciem ogółu praw i obowiązków poprzednika, a posiadanie nie było zakłócone. Także przeprowadzona komunalizacja nie spowodowała podjęcia jakichkolwiek działań przez Gminę. Skarb Państwa i Gmina P. znosiły obciążenia nieruchomości przez wiele lat bez zastrzeżeń, mimo znacznego zakresu i oczywistości ingerencji, nie dając tym samym podstaw do zmiany przeświadczenia o uprawnieniach do korzystania z nich. Przy czym podkreślić należy, że w odniesieniu do posiadania prowadzącego do zasiedzenia o rodzaju wiary posiadacza, a w następstwie o długości terminu niezbędnego do nabycia własności nieruchomości przez zasiedzenie decyduje wyłącznie chwila objęcia jej w samoistne posiadanie. Domniemanie dobrej wiary posiadacza (art.7 k.c.) wzruszyć może zatem jedynie dowód, że posiadacz w chwili rozpoczęcia posiadania w zakresie odpowiadającym służebności przesyłu wiedział lub mógł dowiedzieć się o tym, że narusza to prawo innej osoby. W okolicznościach niniejszej sprawy sytuacja tak nie miała miejsca. Równocześnie należy zauważyć, iż późniejsze dowiedzenie się przez posiadacza lub jego poprzednika o stanie rzeczy skutkującym zmianą dotychczasowego przekonania, że posiadanie niczyjego prawa nie narusza lub narusza (dobrej na złą wiarę i odwrotnie) dla biegu terminu zasiedzenia nieruchomości jest okolicznością irrelevantną. Zatem z tych względów także powyższy zarzut nie mógł odnieść skutku.

Odnosząc się z kolei do apelacji wnioskodawcy, Sąd Okręgowy uznając zarzuty dopuszczenia się sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego poprzez ustalenie, że podziemny kabel elektroenergetyczny nie może być trwałym i widocznym urządzeniem, a także art.292 k.c. za bezzasadne, równocześnie w pełni podzielając w tym zakresie ustalenia i argumentację przedstawioną przez Sąd meriti, jedynie dodaje, iż w judykaturze przyjmuje się, że za trwałe i widoczne urządzenie, o którym mowa w art. 292k.c., należy rozumieć taką postać widocznego przedmiotu będącego rezultatem świadomego działania człowieka, który ponadto odpowiada treści służebności pod względem gospodarczym, nie może ono zatem powstać wskutek działania sił natury. Chodzi tu o odpowiednie urządzenie materialne umożliwiające lub ułatwiające korzystanie z cudzej nieruchomości w zakresie treści służebności, sporządzone na obcej nieruchomości lub co najmniej wkraczające w jej sferę. Przy czym charakter tego urządzenia ma być trwały, a nie chwilowy i musi ono być widoczne (zob. uchwała SN z 9.08.2011r., IIICZP10/11, Biul.

SN 2011/8/6. Zdaniem Sądu Okręgowego, zatem Sąd meriti trafnie przyjął, iż linia kablowa usytuowana na działce nr (...), pod powierzchnią ziemi, takiego charakteru nie ma. Tym samym zasadnie przyjął ten Sąd, iż usytuowanie w gruncie – pod powierzchnią ziemi kabla – nie może prowadzić do zasiedzenia służebności gruntowej, gdyż urządzenie takie nie spełnia warunków „trwałego i widocznego urządzenia” w rozumieniu art. 292 k.c. Z tych względów także powyższe zarzuty należało uznać za niezasadne.

Reasumując, nie podzielenie zarzutów podniesionych przez skarżącego wnioskodawcę przez Sąd Odwoławczy uzasadniało oddalenie jego apelacji w całości jako bezzasadnej na mocy art.385k.p.c. w zw.zart.13§ 2 k.p.c. Z kolei uwzględnienie jedynie w nieznacznym zakresie zarzutów podniesionych w apelacji uczestników postępowania skutkowało zmianą zaskarżonego postanowienia w oparciu o art.386§1 k.p.c. w zw. z art. 13 §2 k.p.c., jak w sentencji postanowienia i jej oddaleniem w oparciu o art.385k.p.c. w zw.zart.13§ 2 k.p.c. w pozostałym zakresie. O kosztach postępowania odwoławczego Sąd Okręgowy orzekł w oparciu o art.520§1 k.p.c. znosząc je wzajemnie.